

**2013 M. ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO PAVYZDINĖS UŽDUOTIES
VERTINIMO INSTRUKCIJA
ATSAKYMAI**

Kiekvienas iš 1–30 klausimų vertinamas *1 tašku*.

Nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ats.	C	C	C	D	D	B	A	C	B	B

Nr.	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Ats.	C	A	C	D	A	A	B	A	C	C

Nr.	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Ats.	A	D	C	B	C	A	A	C	D	C

Užduoties II dalies klausimų atsakymuose mokinys teisingą atsakymą **gali suformuluoti savais žodžiais**. Ar atsakymo turinys yra teisingas, sprendžia egzamino užduoties vertintojai.

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
31	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lietuva buvo apkrikštyta. 2. LDK gavo stiprų sąjungininką (Lenkiją) kovoje prieš Ordiną. 3. LDK užmezgė tiesioginius kontaktus su Vakarų Europos šalimis. 4. LDK valstybės administracinio aparato stiprėjimas. 5. Jogailos ir Vytauto vaidmens išaugimas regione. 	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti abu atsakymai.</p>
32	<ol style="list-style-type: none"> 1. LDK tapo priklausoma nuo Lenkijos (siuzerenitetas). 2. LDK ne savarankiškai priėmė krikštą, o buvo apkrikštyta. 	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti abu atsakymai.</p>
33	<p>Metai – 1385 m.</p> <p>Paaiškinimas – autorius vertina objektyviai, nuroydamas teigiamas ir neigiamas Krėvos sutarties puses.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti abu atsakymai.</p>
34	<ol style="list-style-type: none"> 1. Polonizacijos pavojus. 2. Savarankiškumo menkėjimas. 	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p>

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
			2 taškai skiriamai, kai teisingai pateikti abu atsakymai.
35	<p>Metai – 1569 m.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Livonijos karas. 2. LDK bajorai norėjo turėti tokia pat teises, kaip ir Lenkijos bajorai. 	3	<p>Taškas skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p>2 taškai skiriamai, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p> <p>3 taškai skiriamai, kai teisingai pateikti trys atsakymai.</p>
36	<p>Galimi atsakymai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. LDK ir Lenkija tampa „viena bendra neišskiriama valstybė“. 2. LDK nebegali rinkti atskiro valdovo. 3. LDK nebegali turėti atskiro seimo. 4. LDK nebegalėjo turėti atskiro piniginio vieneto. 	2	<p>Taškas skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p>2 taškai skiriamai, kai teisingai pateikti abu atsakymai.</p>
37	<ol style="list-style-type: none"> 1. LDK išsaugojo turėtus titulus. 2. LDK galėjo būti kaldinami pinigai. 	2	<p>Taškas skiriamas, kai teisingai pateikti abu padariniai.</p> <p>2 taškai skiriamai, kai teisingai pateikti keturi padariniai.</p>
38	<p>Teigimas - Lenkija padėjo LDK atsilaikyti prieš Rusijos pavojų.</p> <p>Neigiamas - LDK neteko didžiosios dalies savo savarankiškumo. (Paspirtėjo polonizacijos procesas).</p>	2	<p>Taškas skiriamas, kai teisingai pateikti abu padariniai.</p> <p>2 taškai skiriamai, kai teisingai pateikti keturi padariniai.</p>
39	<p>Skirtumas – Liublino unija sujungė LDK su Lenkija į vieną valstybę.</p> <p>Krėvos sutartis – šią sutartį vertė pasirašyti nuolatinė kryžiuočių agresija.</p> <p>Liublino unija – šią sutartį vertė pasirašyti augantis Rusijos pavojus.</p>	3	<p>Taškas skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p>2 taškai skiriamai, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p>

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
			3 taškai skiriamai, kai teisingai pateikti trys atsakymai.
40	Laikotarpis – viduramžiai. Forma – cechai. Laikotarpis – naujieji amžiai. Forma – manufaktūros, fabrikai.	2	Taškas skiriamas, kai teisingai nurodomas laikotarpis ir forma arba laikotarpiai arba formos. 2 taškai skiriamai, kai teisingai pateikti abu atsakymai.
41	Tikslas – buvo siekiama apriboti amatininkų tarpusavio konkurenciją. Užtikrinti gaminių kokybę. Padarinys – buvo pristabdytas gamybos tobulėjimas.	2	Taškas skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. Naujovė 2 taškai skiriamai, kai teisingai pateikti abu atsakymai.
42	Naujovė – naujas informacijos įsisąmoninimas (skaitymas tyliai). Paaiškinimas – plito knygų skaitymas ir rašto kultūra. Naujovė – vandens malūnai. Paaiškinimas – ši naujovė mechanizavo gamybos procesą. Naujovė – išrasti arkliui pavalkai. Paaiškinimas – paspartėjo žemės įdirbimas.	3	Taškas skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. 2 taškai skiriamai, kai teisingai pateikti du atsakymai. 3 taškai skiriamai, kai teisingai pateikti trys atsakymai.
43	Reiškinys – universitetų atsiradimas. Paaiškinimas – daugėjo išsilavinusių žmonių, kėlusių krašto pažangą. Reiškinys – atsirado parlamentai. Paaiškinimas – daugiau žmonių prisiėmė atsakomybę už valstybės valdymą. Reiškinys – knygų spausdinimas. Paaiškinimas – plito rašto kultūra, daugėjo išsilavinusių žmonių.	2	Taškas skiriamas, kai teisingai nurodytos abi datos arba teisingai paaiškinta. 2 taškai skiriamai, kai teisingai pateikti abu atsakymai.

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
44	<p>Naujovė – išrastos kuliamoji ir pjaunamoji mašinos. Paaiškinimas – galima buvo sparčiau ir efektyviau nuimti derlių.</p> <p>Naujovė – sukurta garo mašina. Paaiškinimas – iš esmės pakeitė gamybos procesą.</p> <p>Naujovė- verpimo ir audimo mašinos. Paaiškinimas – paspartino gamybos procesą.</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriamai, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriamai, kai teisingai pateikti trys atsakymai.</p>
45	<p>Prielaida – Apšvietos idėjos. Apibūdinimas – šių idėjų dėka kilo visuomenės išsilavinimas.</p> <p>Prielaida – mokslo ir techninės minties raida. Apibūdinimas – sukaupta žmonijos patirtis buvo realizuota praktiniais išradimais.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriamai, kai teisingai pateikti abu atsakymai.</p>
46	<p>Naujovė – išrasti skiepai ir narkozė.</p> <p>Padarinys – ilgėjo gyvenimo trukmė, mažėjo mirtingumas.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriamai, kai teisingai pateikti abu atsakymai.</p>
47	<p>Terminas – pramonės perversmas.</p> <p>Paaiškinimas – esminis gamybos pasikeitimas, pritaikius naujausius technikos išradimus.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriamai, kai teisingai pateikti abu atsakymai.</p>
48	<p>Gyvenimo sąlygos – iš esmės keitėsi žmonių gyvenimo sąlygos dėl urbanizacijos, gamyklų plėtros, darbininkų ir vaikų išnaudojimo, gyventojų skaičiaus augimo.</p> <p>Gamybinė veikla – vis daugiau išradimų buvo taikoma gamyboje, išplito masinė gamyba, plėtėsi rinka ir augo eksportas.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriamai, kai teisingai pateikti abu atsakymai.</p>
49	<p>Laikotarpis – Šaltasis karas.</p> <p>Bruožas</p>	1	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai įvardijamas laikotarpis ir</p>

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
	Galimi atsakymai. Dviejų sistemų varžymas. Ginklavimosi varžybos. Ideologinė kova.		nurodomas jo bruožas.
50	Priežastys – bijojo užsienio įtakos dėl savo atsilikusios valdymo sistemos. Nenoras, kad rusai sužinotų tiesą apie pasaulio pažangą. Vertinimas – autorius objektyviai vertina padėtį SSRS ir valdančiųjų padėties suvokimą.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodytos dvi priežastys arba teisingai pateiktas vertinimas. <i>2 taškai</i> skiriamai, kai teisingai pateikti abu atsakymai.
51	Politinė sistema – Vakaruose buvo valdoma demokratiškai, o SSRS diktatūriniai būdai. Ekonominė sistema – Vakaruose vyravo rinkos, o SSRS planinė ekonomika.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriamai, kai teisingai pateikti abu atsakymai.
52	Problema – prievarta primetama komunistinė sistema Rytų Europai. Paaiškinimas – Rytų Europą nuo nacizmo išvadavusi SSRS kariuomenė pasiliko ir jos pagalba buvo pradėta kontroliuoti Rytų Europos šalių raida.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriamai, kai teisingai pateikti abu atsakymai.
53	Valstybės – reikia paminėti tris iš šių valstybių: Lenkija, Čekoslovakija, Vengrija, Rumunija, Bulgarija, Jugoslavija, Albanija, Rytų Vokietija. Jų teritorijose buvo SSRS kariuomenė ir Stalinas, pasinaudodamas vietiniais komunistais, diegė sovietinę sistemą.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriamai, kai teisingai pateikti abu atsakymai.
54	Tikslas – palaikyti laisvas tautas ir neleisti plisti komunizmo sistemai. Paaiškinimas – ši parama buvo grindžiama demokratinėmis vertybėmis ir žmonių laisvės idėja.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriamai, kai teisingai pateikti abu atsakymai.
55	Valstybės – reikia paminėti tris iš šių valstybių: Didžioji Britanija, Prancūzija, Vakarų Vokietija, Olandija, Belgija, Liuksemburgas, Graikija, Turkija, Islandija,	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
	Švedija, Italija, Portugalija, Norvegija, Šveicarija, Danija, Airija, Austrija. Paaiškinimas – šių šalių ekonomika sparčiai atsigavo.		2 taškai skiriamai, kai teisingai pateikti abu atsakymai.
56	Tarptautinė organizacija – JTO. Politikai – reikia paminėti du iš šių politikų: V. Čerčilis, H. Trumenas, Stalinas, Š. de Golis.	2	Taškas skiriamas, kai teisingai pateiktas karikatūros apibūdinimas arba teisingai nurodyta viena valstybė su teisingu paaiškinimu. 2 taškai skiriamai, kai teisingai pateikti du atsakymai.
57	Mintis – stiprėja nesutarimai tarp buvusių sąjungininkų. Paaiškinimas – autorius objektyviai pavaizdavo to meto politinę situaciją.	2	Taškas skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. 2 taškai skiriamai, kai teisingai pateikti du atsakymai.
58	JAV politika rėmėsi demokratinėmis vertybėmis. SSRS, nesiskaitydamos su tautų apsisprendimo teise, vykdė ekspansinę politiką. Išvada – dėl tokios politikos Europa buvo padalinta į dvi dalis. Vakaruose išliko demokratinė sistema, o Rytuose prieš tautų valią buvo primestas diktatūrinis valdymas.	3	Taškas skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. 2 taškai skiriamai, kai teisingai pateikti du atsakymai. 3 taškai skiriamai, kai teisingai pateikti trys atsakymai.
59	Problema – 1926 m. perversmo įtaką Lietuvos valstybei. Priežastis Galimi atsakymai Partijų nesutarimai. Kairiųjų vyriausybės vykdomos reformos. Užsienio šalių (, Lenkijos, Rusijos) grėsmė.	2	Taškas skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. 2 taškai skiriamai, kai teisingai pateikti abu atsakymai.
60	Galimi atsakymai: Reiškinys – Bolševizmo pavojus. Šaltinio A autoriaus vertinimas – „Lietuvos gyventojus gąsdino patamsio žmonės atimsią iš jų turtą ir pasielgsią su jais, kaip esą pasielgta Rusijoje.“ Šaltinio B autoriaus vertinimas – „Daug kas iš	2	Taškas skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. 2 taškai skiriamai, kai teisingai pateikti abu atsakymai.

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
	<p>perversmo dalyvių nuoširdžiai tikėjo demagogų išpūstu bolševizmo pavojumi“.</p> <p>Reiškinys – kariuomenės vaidmuo valstybėje. Šaltinio A autoriaus vertinimas – „Mūsų visuomenė susirūpinusi laukė, kas ją išgelbės iš to pavojaus. Vardu visos tautos ir mūsų kariuomenės [...] buvo padarytas Seimui ir Vyriausybei rimtas žygis, kad dėl tautinės vienybės būtų sudaryta tautiška valdžia.“</p> <p>Šaltinio B autoriaus vertinimas – „kas skiria karininkų „pučą“ nuo socialinio maišto: perversmininkai kartu su jų vadu neatstovavo jokiai socialinei grupei, ir todėl patį perversmą tenka vertinti kaip politinę avantiūrą.“.</p> <p>Reiškinys – demokratija. Šaltinio A autoriaus vertinimas – „kad žadėtoji laisvė ruošė visos Lietuvos nelaisvę.“</p> <p>Šaltinio B autoriaus vertinimas – „Demokratinėje santvarkoje bet kuriuos prieš ją pasikėsinimus turi atremti pati demokratinė bendruomenė“.</p>		
61	<p>Galimi atsakymo variantai. 1926 m. valstybės perversmas sustabdė šalies demokratijos raidą (šaltinis C „Demokratijos šalininkams įvykęs valstybės perversmas – viena pačių didžiausių atgimusios Lietuvos nelaimių“).</p> <p>Buvo panaikintas demokratinės konstitucijos galiojimas ir pažeisti Vasario 16-osios akte deklaruoti principai (šaltinis C „Perversmininkai ne tik pakėlė ranką prieš teisėtą valdžią, bet ir sulaužė Konstituciją“ ir šaltinis A „Vardu visos tautos ir mūsų kariuomenės [...] buvo padarytas Seimui ir Vyriausybei rimtas žygis, kad dėl tautinės vienybės būtų sudaryta tautiška valdžia“).</p> <p>Buvo panaikinta daugiapartinė sistema ir įsigalėjo tautininkų diktatūra (šaltinis C „iš pagrindų pakeitė šalies politinę raidą“).</p> <p>Perversmas atskleidė silpną visuomenės politinę brandą (šaltinis B „Demokratinėje santvarkoje bet kuriuos prieš ją pasikėsinimus turi atremti pati demokratinė bendruomenė. Deja, perversmo metu dar jos neturėjome“).</p>	6	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodyta viena pasekmė su teisingai pateiktu paaiškinimu.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai nurodytos dvi pasekmės su teisingai pateiktais paaiškinimais.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai nurodytos trys pasekmės su teisingai pateiktais paaiškinimais.</p> <p><i>4 taškai</i> skiriami, kai teisingai nurodytos keturios pasekmės su teisingai pateiktais paaiškinimais.</p> <p><i>5 taškai</i> skiriami, kai teisingai nurodytos</p>

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
	<p>Didžioji dalis visuomenės buvo nušalinta nuo dalyvavimo politiniame gyvenime. Todėl buvo pristabdyta pilietinės visuomenės raida.</p> <p>Išvada – šis įvykis vertinamas skirtingai dėl nevienodų žmonių politinių įsitikinimų.</p> <p>Istorinėje literatūroje galima surasti skirtingas šio įvykio interpretacijas.</p> <p>Be to, dėl sudėtingų tarptautinių aplinkybių šis įvykis taip pat gali būti vertinamas skirtingai (bolševizmo pavojus ir Lenkijos grėsmė).</p>		<p>keturios pasekmės su teisingai pateiktais paaiškinimais ir dalinai argumentuota išvada.</p> <p><i>6 taškai</i> skiriami, kai teisingai nurodytos keturios pasekmės su teisingai pateiktais paaiškinimais ir išsamiai argumentuota išvada.</p>